

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNIT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT**

Edita Oravcová

Pracovné listy

Šikovné ruky 1. časť

Záujmový útvar pre 5. – 9. ročník

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Edita Oravcová

Kontakt na autora UZ: ZŠ Slobody 1, Košice
www.zsslobody.eu

Názov: **Pracovné listy**
Šikovní ruky 1. časť
Záujmový predmet pre
5. – 9. ročník základnej školy

Rok vytvorenia: 2014

Oponentský posudok
vypracoval: Mgr. Zuzana Haciová

ISBN 978-80-8052-983-3

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Úvod	3
I Háčkovanie	
1 História háčkovania	4
2 Základy háčkovania	5
3 Návody na háčkovanie	
Čiapka	8
Dečka	19
Srdiečko, ozdoba na stromček	20
Zdroje	21

Úvod

Hlavným cieľom činnosti záujmového útvaru je priblížiť žiakom tradičné i menej tradičné techniky, prostredníctvom ktorých sa rozvíja ich kreativita, zručnosť a estetické cítenie. Predmety vyrobené v rámci záujmového útvaru plnia okrem estetickej a aj praktickú funkciu. Sú využiteľné na skrášlenie prostredia či módnym doplnok ale aj na bežné použitie v domácnosti alebo ako súčasť odevu.

Prostredníctvom činnosti v záujmovom útvare sa žiaci oboznámia s históriou a vývojom jednotlivých techník, zároveň si ich osvoja prakticky. Činnosť v záujmovom útvare umožňuje predovšetkým žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia pracovať s materiálom, s ktorým sa bežne nestretávajú, čo im pomôže získať vedomosti a praktické skúsenosti či návyky potrebné pre ich voľbu budúceho povolania a následné zaradenie sa do spoločnosti.

Samotná činnosť je rozdelená do dvoch rovín – teoretickej a praktickej. V teoretickej rovine sa žiakom predkladajú fakty, obrazový materiál, zvukové záznamy.... V praktickej rovine si žiaci osvojujú konkrétne zručnosti pri výrobe vlastných výtvorov. V závere školského roka prezentujú svoju činnosť prostredníctvom výstavy.

I Háčkovanie

Háčkovanie je spôsob zhotovenia plošnej textílie. Pri tomto spôsobe sa pomocou špeciálneho nástroja – háčika, háčkovacej ihly či háčkovky vzájomne zväzujú jednotlivé niťové očká.

Kombináciou základných druhov očiek, ku ktorým patrí najmä pevné oko, retiazkové oko a stĺpik, sa tvorili napr. pikotka alebo kôstky. Z tých potom vznikli nové druhy stehov .

Na háčkovanie sú potrebné dve veci : háčik a priadza. Háčiky (háčkovacie ihly) sa používajú najčastejšie z kovových materiálov, niekedy plastové. Podľa hrúbky sa číslujú od najjemnejších 0,1 po najhrubší veľkosť 16. Priadze sa najčastejšie používajú bavlnené ale aj zmesové.

Uháčkovať sa dá kadečo: dečky, svetríky, papučky, šály, rukavice, čelenky, kvietky, hračky... čokoľvek na čo si človek spomenie.

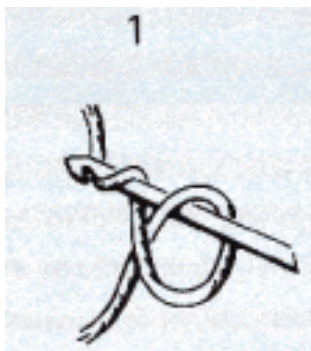
1 História háčkovania

Kedy kde a za akých okolností háčkovanie vzniklo sa presne nevie. Jeho história však siaha ďaleko do minulosti až do doby bronzovej. Prvé písomné správy o háčkovaní pochádzajú zo začiatku 19. Storočia z Anglicka. Pozostatky háčkových textílií však boli nájdené aj v Ázijských krajinách. Ešte pred týmto rokom niektoré historické zdroje poukazujú na ručné práce podobné háčkovaniu. Boli to produkty vyrábané prstovým háčkovaním, kde sa namiesto klasického háčika ako poznáme dnes používali prsty. Tento spôsob bol vo svete rozšírený medzi obyvateľstvom a niesol všade prvky miestnej kultúry. Remeslu háčkovania sa venovali zo začiatku muži. Ženy sa mu začali venovať koncom 19. storočia prostredníctvom školy. Háčkovaním sa vyrábali úžitkové predmety, ale aj na ozdobu. V zime zahriali háčkované rukavice alebo papuče. Nejedno očko však potešila háčkovaná dečka či čipka, ktorá zdobila čepiec

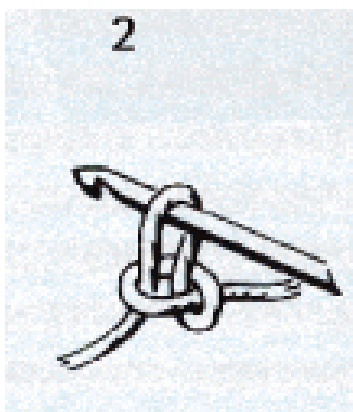
V posledných rokoch je háčkovanie rozšírené ako koníček a je veľmi podporované pomocou časopisov, internetu a kníh. Potrebný materiál je dostupný v špecializovanej predajni – textilná galantéria. Háčkovanie ako populárna ručná práca neustále oslovuje široké spektrum ľudí. Nadšenci zakladajú kluby, vytvárajú diskusné fóra a zdieľajú svoje nové nápady, nečakané ťažkosti, no hlavne háčkované úspechy.

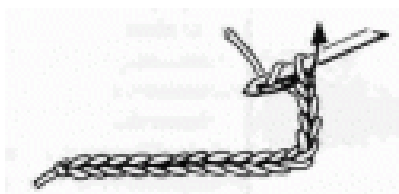
2 Základy háčkovania

1. Háčkovanie začíname uháčkovaním retiazky. Základné očko vytvoríme ako slučku, postupujte podľa obrázka. Priadzu, ktorou budeme háčkovať, držíme medzi malíčkom a prstenníkom ľavej ruky od dlane, vedieme ju ponad 3 prsty na chrbát ruky, previnieme okolo ukazováka, zospodu potom okolo palca, prekrižime a vložíme medzi prostredník a prstenník.

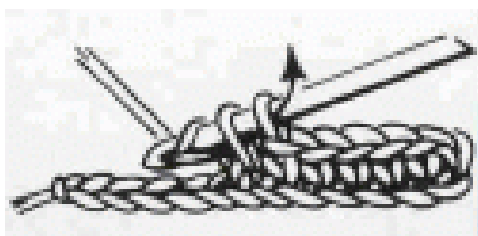

Háčik potom do slučky zo spodnej strany okolo palca, sprava doľava zachytíme priadzu vedúcu od ukazováka a prevlečíme ju popod slučku okolo palca. Slučku zosunieme z palca aj ukazováka, oba konce pritiahneme a základné retiazkové očko máme hotové.

2. Retiazka Priadzu dvakrát navinieme okolo ukazováka ľavej ruky. Palcom a prostredníkom potom chytíme základné očko, zachytíme priadzu háčikom a pretiahneme očkom. Uháčkované retiazkové očko pritiahneme a podľa neho priťahuje aj ďalšie očká, aby boli všetky očká retiazky pravidelné. Do tejto retiazky neskôr vpichujeme háčik a tvoríme na nech ďalšie očká- napr. stĺpiky a pod.

3. Pevné očko Háčik vpichnete v smere spredu dozadu do retiazkového očka , nahodíme priadzu a pretiahneme ju retiazkovým očkom aj očkom, ktoré držíme na háčiku. Vytvorený stĺpik sa podobá retiazkovému očku a je nízky.

4. Krátky stĺpik Háčik vpichnete do retiazkového očka pod zadnú niť (alebo pri háčkovaní ďalších riadkov aj pod obidve nite očka) priadzu vedúcu od ukazováka nahodíme a pretiahneme popod retiazkové očko, znovu nahodíme a pretiahneme obidvoma očkami.

5. Krátky stĺpik Pred samotným vpichnutím háčika do očka najprv jedenkrát nahodíme priadzu na háčik, potom vpichnete, znovu nahodíme priadzu, pretiahneme cez retiazkové očko, ešte raz nahodíme a pretiahneme všetkými tromi očkami naraz.

6. Dlhý stĺpik (1x nahodený) Na háčik nahodíme priadzu, háčik vpichnete cez retiazkové očko, 1x nahodíme, pretiahneme cez očko, znovu 1x nahodíme, pretiahneme dvoma očkami, 1x nahodíme a pretiahneme cez zvyšné dve očká.

7. Dvojitý dlhý stĺpik (2x nahodený) Háčkujeme ho podobne ako dlhý 1x nahodený stĺpik. Priadzu však nahodíme na háčik dvakrát, potom háčik vpichnete do retiazkového očka, znovu nahodíme, pretiahneme, nahodíme a pretiahneme dvoma očkami, znovu nahodíme, pretiahneme ďalšími dvoma očkami, ešte raz nahodíme a pretiahneme poslednými dvoma očkami. Existujú aj veľmi stĺpiky, ktoré háčkujeme 3 - násobným alebo 4 - násobným nahodením. Podľa toho sa nazývajú dlhý stĺpik 3x nahodený a dlhý stĺpik 4x nahodený.

8. Háčkovanie do kruhu Urobíme si toľko retiazky, koľko potrebujeme na obvod, ktorý chceme obháčkovať. Posledné očko v retiazke potom spojíme s prvým tak, že háčik vpichnete do prvej retiazky, nahodíme naň priadzu a pretiahneme ju cez obe očká na háčiku. Ďalej postupujeme podľa toho, akým druhom stĺpika chceme pokračovať.

9. Ukončovacie očko Háčkovanie zvyčajne ukončujeme týmto spôsobom. Háčik vpichnete do pevného očka, ktoré leží napravo, zachytíme niť a pretiahneme cez očká tak, aby nám na háčiku zostalo pôvodné a jedno nové očko.

Potom ešte raz nahodiť priadzu a slučku pretiahnuť cez obe očká.

3 Návody na háčkovanie

Čiapka

Čiapočka má nenatiahnutý obvod 42 cm, je nositeľná do obvodu hlavičky 48 cm (asi tak okolo jedného roka), dĺžka čiapočky je 17 cm.

Potrebujeme:

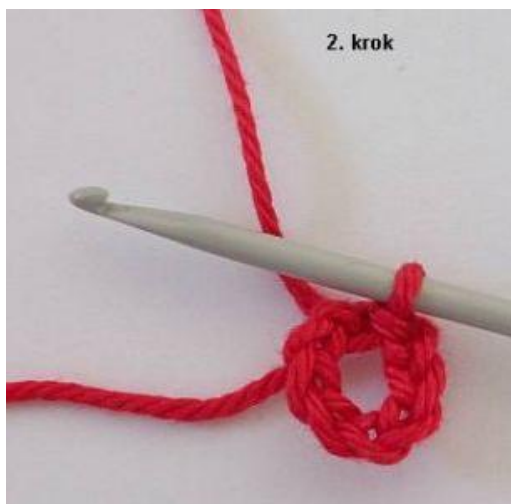

uhačujeme 7 retiazkových očiek

retiazkové očká spojíme ... 1. krok

detail háčkovania dlhého stĺpiku č. 5

detail háčkovania dlhého stĺpiku č. 6

detail háčkovania dlhého stĺpiku č. 7

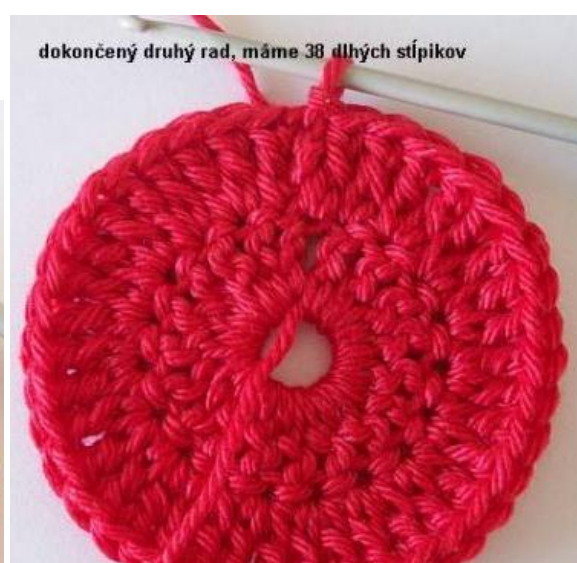
detail háčkovania dlhého stĺpiku č. 8
prvý dlhý stĺpik máme hotový

takto uhačkujeme 18 dlhých stĺpikov + na začiatku máme 3 retiazkové očka,
ktoré prvý dlhý stĺpik nahrádzajú (takto začíname každý riadok)
to znamená, že spolu máme 19 dlhých stĺpikov

hotový
tretí rad

v štvrtom rade rozhačkovávame každý štvrtý dlhý stĺpik predoslej rady
viď označenie

takto hačkujeme až do potrebného rozmeru,
to znamená: odmeriame si obvod hlavy a vydělíme 3,14. Dostaneme priemer placky.

rozhačkováný šiesty rad a už nepridávam

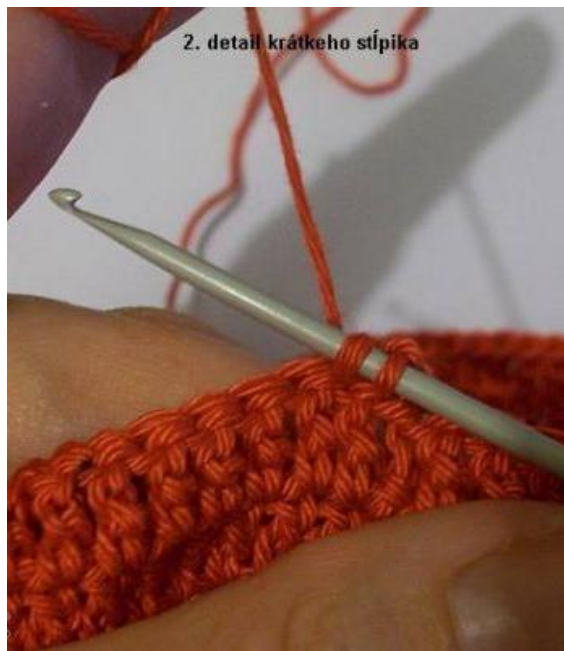
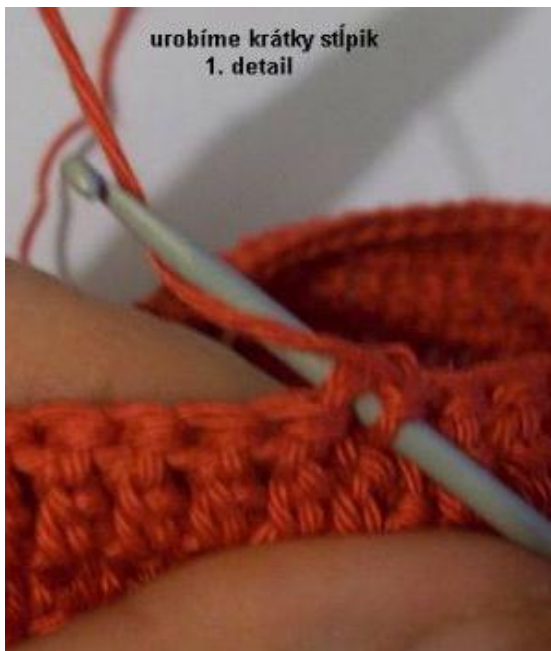
ďalej už hačkujeme do každého predoslého dlhého stĺpiku jeden dlhý stĺpik

urobíme celkom 16 radov

**d'alej budeme obhačkovávať krátkymi stípkami
urobíme si jedno retiazkové očko, ktoré nahrádza prvý krátky stípek**

urobíme celý rad krátkych stĺpikov modrov a opäť pokračujeme červenou

takto uhačujeme červený, modrý, červený, biely, červený, zelený a červený
to znamená 7 krátkych stĺpikov

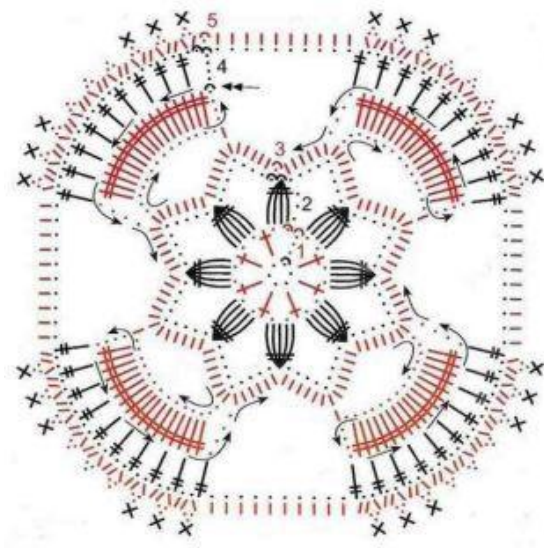
začneme hačkovat' ukončenie čiapočky
urobíme 3 krátke stĺpiky a nasledujú 3 retiazkové očká

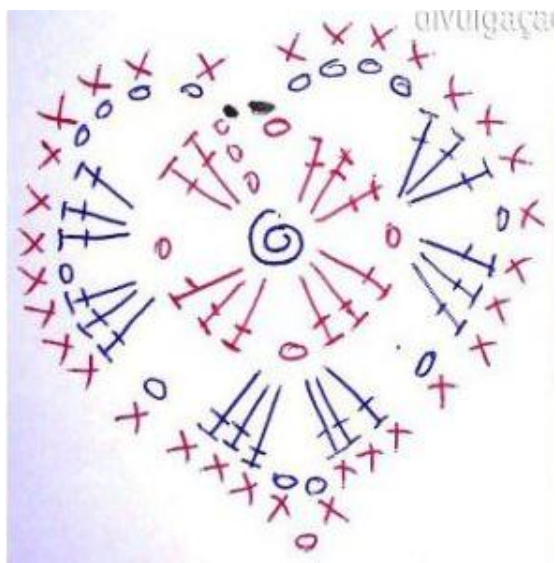

Dečka

Srdiečko – ozdoba na stromček

Zdroje

<http://www.nervuska.sk/index.php/na-kus-reci/historia-hackovania.html>

<http://folklorista.sk/2013/05/hackovanie-dnes-a-kedysi/>

<http://www.dobrarada.sk/clanok/zaklady-hackovania.h>

<http://www.extraplus.sk/content/view/828>

<http://kreativ.nasobchodik.sk/podnos.htm>

<http://www.dobrarada.sk/clanok/strikovanie-nahadzovanie-ociek.html>

<http://www.rucneprace.szm.com/navodypletenie.html>

<http://www.handicraft.cz/2010/05/historie-decoupage/>

<http://de.wikipedia.org/wiki/Pappmaché>

<http://kukudilna.unas.cz/kasirovani.htm>

obrázky

<http://www.galeriaziakov.szm.com/obrazky/batika.JPG>

http://static.sashe.sk/photos/c/7/9/2/9/c-792917_a7c332e2b1.jpg

http://www.fotoagent.dk/single_picture/11172/138/mega/26355_1.jpg

http://lonni.dk/wp-content/uploads/2011/03/img_110311-3.jpg

<http://moorbirke.com/wp-content/galleries/2013/13-007a.jpg>